

Diakonipastoral

Reviderad november 2024 av diakoniarbetslaget

Svenska
kyrkan

Helsingborg

Det diakonala uppdraget

Diakoni är en av Svenska kyrkans fyra grundläggande uppgifter.

Att utöva diakoni är att leva i Guds sändning; Missio Dei – att värna om rättvisa och välbefinnande för alla människor och hela skapelsen. Att omsätta evangeliet i handling.

Diakoni innebär att se och möta människor som lever i en tillfällig eller långvarig utsatt livssituation. Genom att, i handling och samtal, visa på Guds omsorg – kan hopp och livsmod förmedlas.

*”...vad är då en människa att du tänker på henne, en dödlig att du tar dig an honom?
Du gjorde honom nästan till en gud, med ära och härlighet krönte du honom.”*

Psaltaren 8:5-6

Svenska kyrkans treledade vigningstjänst innefattar tre uppdrag: diakon, präst och biskop. Vigd diakon har specialkompetens för att planera och leda det diakonala arbetet – men det diakonala uppdraget är hela församlingens uppdrag.

Det diakonala arbetets övergripande *inriktningsmål*

Det diakonala arbetet i Helsingborgs pastorat ska leva Guds sändning; Missio Dei, genom att, som Guds medskapare, samverka med och ta ansvar i det lokala samhället och globala samtidsfrågor – och på så sätt värna om rättvisa och upprättelse, integration och inkludering, miljö och klimat; gestalta kärlekens evangelium.

”... när alla tittar åt ett håll, ska diakonin vända sig mot det håll ingen ser...”

Biskop Johan, Lunds stift, november 2017

Det diakonala arbetets övergripande *resultatmål*

Diakonins strävan är att bistå med sådana insatser som kan frigöra människors egen kraft och förmåga, samt stärka till egenansvar och egenstolthet.

Diakoni är också att möta människor i det goda samtalet om existentiella och etiska frågor, och vara öppen för samtal om tro och kyrka.

Diakonins roll kan dessutom vara att visa på andra instanser eller kompetenser, när inte diakonin räcker till eller inte är rätt plats.

De övergripande resultatmålen för det diakonala arbetet är att stödja människor i en utsatt livssituation till:

- att vara sedda, bli upprättade och uppleva sig inkluderade
- att få egenmakt att kunna påverka sin situation samt bära ansvar och känna stolthet
- att bli delaktiga och medansvariga i det gemensamma samhällslivet
- att ingå i en gemenskap där man känner trygghet, glädje och meningsfullhet

Det diakonala förhållningssättet

Ett diakonalt förhållningssätt ska präglas av respekt och värdighet i mötet. Att stödja innebär att dels uppmuntra och utmana till att upptäcka de egna resurserna, dels respektera den enskildes vilja och integritet. Diakoni ska stärka egenkraften, förmedla upprättelse, visa på hopp och inspirera till förändring.

”Allt vad ni vill att människor skall göra för er, det skall ni också göra för dem”

Matt. 7:12

Den profetiska rösten

En del av det diakonala uppdraget är att, i särskilda situationer eller tider, ge enad röst åt grupper som, tillfälligt eller långvarigt, befinner sig i en utsatt livssituation – och som därför inte själva har kraft att göra sin röst hörd.

Syftet är att göra allmänheten, myndigheter och politiker uppmärksamma på någon brist i samhällssystemet.

Att vara en profetisk röst kan innebära att till exempel skriva en insändare eller artikel, att låta sig intervjuas för radio/TV, att utmana politiska beslut, föra samtal med vård och omsorg,...

Diakonins prioriterade *målgrupp*

För att skilja på församlingens olika verksamhetsområden för vuxna, definieras verksamhetsområdet DIAKONI som "verksamheter med inriktning mot personer som lever i en utsatt livssituation".

Exempel på en utsatt livssituation kan vara:

- att leva i en långvarig svår socio-ekonomisk livssituation (fattigdom)
- att hamna i tillfälligt akut kris
- att uppleva tillfällig eller långvarig oro/ohälsa
- att uppleva sorg efter en svår förlust
- att leva i utanförskap och ofrivillig ensamhet
- att leva isolerad på grund av fysiska och psykiska hinder

Helsingborgs pastorats diakonala arbete är uppdelat i följande verksamhetsområden:

Ekonomiskt stöd/subvention

- pastoratsövergripande stiftelsearbete
- enskilda ärenden med tillfälligt ekonomiskt stöd
- subventionerad sopplunch i samband med middagsbön

Enskilda samtal och möten (= möten i kyrkans lokaler, hembesök, telefon-/smskontakt)

- återkommande samtal och praktiskt stöd i en långvarig utsatt livssituation
- tillfälliga stödsamtal vid en akut kris/oro/sorg

Stödsamtal i grupp

- leva vidare-träffar
- stödgrupper för barn (samverkan med staden)
- Åkersbergläger för familjer i sorg (samverkan med Lunds stift)
- samtal om existentiella frågor (samverkan med öppensykiatri)
- stödsamtal med vårdpersonal (samverkan med staden)

Andakt och bön

- på äldreboenden
- på bostadsområden
- enskilt (hembesök)
- på Ria Hela människan

Integrationsarbete för grupper som lever i socio-ekonomisk utsatthet

- aktivitets- och samtalsgrupp med invånare i deras boendeområde
- barnaktiviteter med barn i deras boendeområde

Övrigt

- tar stort ansvar för församlingens ideella arbete (genom att rekrytera, leda och utveckla)
- tar stort ansvar för större församlingsarrangemang (ACT- insamlingsdagar, julmarknad, ...)

Omvärldsanalys och *behov*

Sedan diakonipastoralen senast reviderades har världen och lokalsamhället genomgått omvälvande och dramatiska förändringar. Pandemi, krig och upprustning, rapporter om grov kriminalitet och bedrägerier, hög inflation och ökade levnadskostnader... Svårighet att skilja mellan fakta, rykten och lögnar i olika medier, skapar förvirring och osäkerhet... En alltmer komplicerad tillvaro leder till oro och tillitsförlust – och därtill en försämrad hushållsekonomi.

I en tid där fattigdom, orättvisa, segregation och utanförskap ökar, ökar också behovet av stöd och engagemang för att stärka och upprätta människor. De som redan lever i utsatthet, är också de som är mest sårbara.

Så ser det ut i världen – och så ser det ut i Helsingborg. Därför gäller Kyrkans diakonala uppdrag dels lokalsamhället, dels hela världen.

Församlingens diakonala arbete ska inspirera människor att vara kyrka tillsammans – i och för världen.

Samverkan

För att Guds rike ska kunna utbredas och skapelsen återupprättas, behöver kyrkans diakoni utövas i samverkan med alla goda krafter. Därför är det av största vikt att samarbeta med andra aktörer i samhället; skola, myndigheter och idéburna organisationer.

Det är också viktigt att samarbeta inom församlingen och mellan församlingarna i pastoratet samt mellan olika kyrkosamfund och andra religiösa samfund.

Gemenskap och ideellt *engagemang*

En av diakonins uppgifter är att framhålla med-människan – i oss själva och i varandra.

Att visa på församlingsgemenskap och gudstjänstliv, kan bli en hjälp i människors sökande och längtan efter meningsfullhet och gudstro.

Att vara en del av en större gemenskap, att känna sig inkluderad, att bli tagen i anspråk... är viktigt för människors självkänsla och välmående.

Diakonin i församlingen har ett särskilt ansvar för att inspirera till, utveckla och leda ideellt engagemang.

“Vi hjälper inte för att människor ska bli kristna. Vi hjälper därför att vi är kristna.”

Antje Jackelén

Diakonen i gudstjänstens *liturgi*

Diakonens ämbete utgår från altaret och visar på rörelsen mellan altaret och det omgivande samhället. Jesus rörde sig ständigt mellan templet och gatan. Diakonens uppdrag är både karitativt och liturgiskt. Därför är diakonens roll i gudstjänsten och vid altaret självklar.

Diakonins *utmaningar*

Diakonin lever i ständig förändring. Det är diakonins natur. Det diakonala arbetets rörelse måste följa samhällets rörelse. Därför har Helsingborgs pastorats diakoniarbetslag regelbundna träffar för att kontinuerligt analysera samhällsutvecklingen samt utvärdera och utveckla arbete och prioriteringar.

Vilken roll ska Svenska kyrkans diakoni ta när samhällsutvecklingen tar en ny riktning?
När är det dags att höja den profetiska rösten – och vem ska diakonin ge röst åt?
Hur förhåller diakonin sig till vad som ska prioriteras?
Hur balanserar den enskilde diakonen uppdraget att dels stödja, dels utmana?
Vad gör det med den enskilde diakonen när det ideal man vill följa, inte stämmer överens med den verklighet man möter?

Sändningsord

Gå!

Gå i hast! Gå med iver! Sluta aldrig med att gå ut från kyrkans rum.
Ut från friden, stillheten och gemenskapen.
Ut till oron och obehaget – hungern och gråten.

Bär med dig det levande brödet som du fick här.

Bär det som en skatt i ditt hjärta – och mellan dina händer.
Dela ut det. Om och om igen... Det räcker alltid – om bara du fortsätter bryta det.

Kom!

Kom tillbaka! Sluta aldrig med att komma tillbaka till kyrkans rum.
Kom aldrig tillbaka tomhänt. Ta med oron och obehaget som trycker i hjärtat.
Ta med hungern och gråten som aldrig blir stillad. Låt det få ljud här.

Här är mötesplatsen.

Sluta aldrig att gå ut ur kyrkans rum.
Sluta aldrig att komma tillbaka.

*/Hans Olav Mork, Norge (bearbetning av Lis Hamark)
Diakonins dag 2022, "Medmänniskan"*

*”...vad är då en människa att du tänker på henne,
en dödlig att du tar dig an honom? Du gjorde
honom nästan till en gud, med ära och härlighet
krönte du honom.”*

Psaltaren 8:5-6